

נוש ושריחוף שלו, גיימס בייקר, מחייב האינטרס הלאומי האמריקאי הסדר כזה. ברור לחלוטין מהו היעד הסופי, הבלתי נמנע, הקמת מדינה פלסטינית לצד ישראל, תוך הבטחת האינטרסים של ישראל והפלטסטינים גם יחד.

אילו היו הדברים מתנהלים בצורה סבירה, היה מתקיים עתה משאומתן ישיר בין ממשלת ישראל ואש"ף. אולם המצב הפוליטי בישראל אינו מאפשר זאת. הפחדנות של הפוליטיקאים הישראליים, והורמים הריגי שיים העמוקים שהם עצמם טיפחו, מחייבים דרך עקלקלה.

עכשיו מתנהל המשאומתן העקיף: אמר ריקאיי ישראל ואמריקאיי פלסטיני. לאמריקאי אים זה מתאים מאוד, מפני שזה מוסר בידיהם את כל המפתחות. כך הם יכולים להבטיח שכל פיתרון ישיר קודם כל את האינטרסים שלהם.

לקשור את הקצוות. המצב היום הוא שממשלת ישראל הציעה תוכנית של בחי רות, ומתנה אותה בתנאים שונים. יריביו של שמיר בליכוד, המבקשים את הרתחו, מנמקים זאת כצורך לקבוע תנאים שמורים עוד יותר, שיסכלו את התוכנית מראש.

מהצד השני מתנה אש"ף את קבלת רעיון הבחירות בתנאים משלו. תנאים אלה סותרים, כמובן, את התנאים הישראליים.

במצב זה מוטל על האמריקאים, לקשור את הקצוות — ללחוץ על כל אחד משני הצדדים למתן את התנאים שלו, עד שניתן יהיה לגבש ניסוח שיתקבל על ידי שניהם. כך נעשה בקמפ-דייוויד, כשהפעיל ג'ימי קארטר מכבש אריר על מנחם בגין ואנורו אליסאדאט.

עקרונות הפשרה. יתכן כי הפשרה כבר מסתמנת בקווים כלליים. למשל:

● **ירושלים.** תושבי מירוח ירושלים יש תתמו בבחירות ככוחים וכנבחרים. ממשלת איצות-הברית תפקיד בירי ממשלת ישראל מיכתב שבו תנטיח כי הדבר לא ישיפע על עתיד מירוח העיר, שייקבע במשאומתן.

● **שיחות הבנה:** ממשלת ישראל תרונ על סירי הבחירות עם ועדה של אישים פלסטיניים, תושבי הגדה והרצועה. חברי הוועדה ימונו על יידי אש"ף, אך אש"ף לא יכריע על כך. לעומת זאת תכרוז הנהגת האינתיפאדה על השתייכות הוועדה לאש"ף.

● **הסדר-קבע:** איצות-הברית תאשר לאש"ף כי הבחירות אינן אלא שלב בדרך להסדר-קבע, שייקבע במשאומתן בהשתתפות אש"ף. ייאמר שכל צד יוכל להציע במשאומתן כל פיתרון-קבע שירצה.

● **סיקוד זר:** תימצא צורה של פיקוח מבחוח על הבחירות, באמצעות מפקחים שיתקבלו על יידי שני הצדדים. למשל: הנשיר איס-לשעבר של איצות-הברית.

הבעייה הקשה ביותר תהיה שאלת ההמשך של האינתיפאדה, בתקופת ההכנה לבחירות. בעניין זה יצטרכו האמריקאים עוד לעמול קשה, אם ירצו להגיע לירי פשרה כלשהי. הוא הרין לגבי נסיגת כוחות צה"ל מן הערים בתקופת-הבחירות.

יתכן שזאת תהיה הפשרה. כוחות-צה"ל ייסוגו בימי הבחירות מן הכפרים והערים, והנהגת האינתיפאדה תורה על הפסקת הפי עולות האלימות באותה תקופה.

לגבי כל הנושאים האלה, מה שייאמר כמרכז הליכוד חשוב אך במעט. כל ממשלה — ויעמוד בראשה מי שיעמוד — תצטרך להתחשב בלחצים הבינלאומיים, ובייחוד האמריקאיים. הלחצים האלה מובילים להסדר עם אש"ף.

מדיכגש בנוולרו

אליים — הרב משה סוויסה מבית-משמש הרב מרדכי מלכא ממושב חצב — לנהל תפילה לכל המשתתפים היהודים.

יתכן שמיפגשים מסוג זה אינם חידוש, אך עיון ברשימת המשתתפים הישראליים מגלה מייד שרובם נולדו בארצות-ערב — מרוקו, עיראק, מצריים. די היה בעובדה זו לגרום לקידוב הלכבות.

למשל: למרות שבני שני העמים — הישראליים והפלסטיניים — ישבו בשולחנות נפרדים בארוחות, הם חיפשו, אלה וגם אלה, את התבלין החריף לאוכל. הם העבירו ביניהם את הטבסוק, בניסיון לתת לאוכל נופך מזורח.

הרוב המכריע של המשתתפים הישראליים הם אינטלקטואלים, אקראים. ביניהם: הסר ציאולוג מאיר עמור, עורמחקר באוניברסיטת תל-אביב; הר"ר שימעון בלס, סופר ומרצה לספרות ערבית באוניברסיטת-חיפה; הר"ר גבריאל כרשימחון, מחזאי ומרצה לקורנוע; עורך-הדין אברהם ברדוגו; המשורר ארו ביטון; הר"ר יוסי דהאן, מרצה לפילוסופיה; הפרופסור דניאל אלעזר, מרצה למדעייה-מדינה; הר"ר שלמה אלבון, מרצה לספרות צרפתית; המחזאי והסופר יצחק גורמנו; הסוציאולוג דויד חמו; חיים הנגבי; המרצה ציון חיוז; הר"ר ניסים קלדרון, מרצה לספרות עברית ולקולנוע; תיקווה לוי, סטודנטית לספרות, הרב מרדכי מלכא; הזבה מהגר, הקולנוען ימין מסיקה; הסופר סמי מיכאל; המיסעון כוכבי שמש; השחקן יוסי שילוח;

שקור (יושב) ואברמאזן חוקי לנמרי

בבוקר היום השני, כאשר נאספו באיר הכינוס בחדר-האוכל המהודר של המלון, קשה היה להבחין מי יהודי ומי ערבי. מי ישראלי ומי פלסטיני. לא משום שכל הגברים היו חגוסים בחלי-פות ובעיבות-משי, ולא משום שכל הנשים היו עטופות בשמלות מהודרות. ההיפך הוא הנכון: הכל היו לבוסים בבגדי-קצין נוחים, בחולצות קצרות-שרוולים, כסגדלים ובנעלי-כר — ודומים איש לרעהו. כולם היו מירוחים.

יתכן שמה, שייחד, לפחות למראית-עין, את הכינוס הזה, והבדילו מכינוסים דומים אחרים, הוא החוס ששרר בין האנשים.

אולי היתה זו רוח המירוח — חמימות, גינחות, סובלנות וסבלנות — ששברה את המחיצות בין היהודים והערבים, הישראליים והפלסטיניים. הכל חיבקו אלה את אלה, והירי כו בנשיקות על שתי הלחיים — לפי מיטב מסורת המירוח.

כמהרה נעלמה השפה האנגלית, כמקשרת בין הצדדים, ואת מקומה תפסו הערבית

הם אכלו בשולחנות נפרדים, אך השתמשו באותם התבלינים — 500 שנה אחרי שגורשו מספרד, היהודים והערבים ביחד, הם נפגשו השבוע על אדמת ספרד

אברמאזן התעכב בנאמו על ההבדל בין דיאלוג, הנערך בימים אלה בטולדו, לבין משאומתן. "הישראלים שבאים הנה", אמר, "הם בעלי רצון טוב, אבל הם אינם יכולים לנהל משאומתן רישמי. אנחנו יודעים שהם אינם נציגים רישמיים של מפלגות-השילטון בישראל."

משאומתן נערך בין ממשלות, ואנחנו מלאי תיקווה שכוחות-השלום בישראל ילחצו על ממשלת-ישראל לעשות צעד בכיוון זה."

את היהודים המירוחיים מן הגולה ייצגו, בין השאר, סרג' ברדוגו, ראש הקהילה היהודית המרוקאנית, הסופר נעים קטון, הבני קאי אנרדה אזולאי, מקבוצת דיאלונו. הקולנוענית סימון ביטון ואיש-העסקים ריימונד כרזיים מפרספקטיב.

יום הדינוים הראשון הסתיים בקבלת-פנים במרפסת רחבת-הידיים של המלון, במגזי אוויר חם ויבש.

הר"ר אלה שחט, מרצה לקולנוע באוניברסיטת ניו-יורק; הר"ר מרדכי שושן; אילנה סונגוק, מורה בבית-הספר לשלום; הרב משה סוויסה; מנהיג האוהלים ימין סוויסה; הר"ר שלמה סבירסקי, סוציאולוג; הפרופסור דויד צמת, מרצה לספרות ערבית; הסוציאולוגית ערנה טולדו-רוצקי; הר"ר יוסי יונה, מרצה לפילוסופיה; ולטיף דורי.

מכיוון שהכינוס נערך בחסותו של מוסד אקדמי, הוא לא היווה עבירה על החוק הישראלי.

"יתכן", אמר עורך-הדין ברדוגו — ספק בצחוק ספק ברצינות, "שמי שחוקק את החוק, ואת היוצאים-מנהלל לחוק זה, לא העלה בדעתו שיהיו די ישראלים מירוחיים שיוכלו להיכנס לקטגוריה האקדמית."

מישפט זה מסמל, אולי, את ליבו של הכינוס הזה. המירוחים שעשו זאת, שהצי ליחו לטפס ולהגיע אפילו לדרגות האקדמיות

המרוקאית, העיראקית והפלסטינית. גם העב-רית שימשה לרשיח חופשי בין הצדדים, שביניהם היו אנשי-אש"ף שגדלו בישראל. המארגנים — המכון האקדמי הספרדי. קבוצת פרספקטיב ונוד-אוונור וקבוצת דיאלונו — בחרו את ספרד ואת טולדו שבספרד כמקום לכינוס, שכותרתו, דיאלוג בין יהודי-המירוח לפלסטינים — למען שלום ישראלי-ערבי."

כדי לתת יתר-מישקל לסימליות של מקום-המיפגש, נערך ביום הראשון סיור כך שעתיים בעיר העתיקה של טולדו. עיר שבכל בניין שלה, מכל קתדרלה, מכל גדר, מכל שער, מכל דלת ואפילו מכל באר-חורבן אפשר לשמוע בכניוון את משק כנפי ההיסטוריה. עיר המסמלת, אולי יותר מכל, את החיים המשותפים בין היהודים והמוסלמים.

למרבה הצער, היה אחד מבתי-הכנסת בעיר סגור, וכך נמנעה משני הרבנים הישר-